

Kontrola realizacji wniosków zawartych w wystąpieniach wykazała dość wysoką skuteczność tego środka prawnego; pracodawcy wykonali bowiem ok. 72% wniosków (wg stanu na dzień 31 marca 2009 r.).

Inspektorzy pracy skierowali także **50 wystąpień do jednostek nadrzędnych nad zakładami pracy oraz innych podmiotów**. Wnioski zawarte w wystąpieniach – podobnie jak w latach ubiegłych – dotyczyły przede wszystkim zapewnienia podległym jednostkom organizacyjnym środków finansowych na wypłatę należnych pracownikom świadczeń pieniężnych ze stosunku pracy (w tym odpowiednich dodatków do wynagrodzeń), terminowego udzielania urlopów wypoczynkowych, przeciwdziałania przejawom mobbingu, zweryfikowania postanowień wewnątrzzakładowych źródeł prawa pracy mniej korzystnych niż powszechnie obowiązujące przepisy, zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pracy m.in. poprzez wprowadzenie w podmiotach, dla których jest to wymagane przepisami, stałej, zinstytucjonalizowanej obsługi w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz doprowadzenia stanu technicznego obiektów do wymogów określonych w przepisach bhp.

8. Wystąpienia okręgowych inspektorów pracy

Okręgowi inspektorzy pracy skierowali w okresie sprawozdawczym **7 wystąpień do organów samorządu terytorialnego**. Zagadnienia będące przedmiotem wniosków zawartych w ww. wystąpieniach dotyczyły m.in. wypłaty wynagrodzeń za pracę i innych świadczeń pracownikom podległym jednostek, prowadzenia dokumentacji pracowniczej, przeprowadzania profilaktycznych badań lekarskich, problematyki mobbingu i dyskryminacji, a także kwestii zagrożeń dla zdrowia i życia występujących w środowisku pracy.

9. Wystąpienia Głównego Inspektora Pracy

Zgodnie z uprawnieniami określonymi w *art. 11 pkt 8 ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy*, w 2008 r. **Główny Inspektor Pracy skierował do Ministra Edukacji Narodowej wystąpienie** wskazujące na zasadność rozważenia zmian w programach nauczania w szkołach rolniczych, poprzez wprowadzenie odrębnego przedmiotu z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy w rolnictwie. Nauczanie przedmiotu „bezpieczeństwo i higiena pracy w rolnictwie”, ujętego w programach technikum i zasadniczej szkoły rolnej,

przynosiło w przeszłości oczekiwane efekty praktyczne. Młodzież zdobywała niezbędną wiedzę i umiejętności jej wykorzystywania w codziennych pracach w rodzinnych gospodarstwach rolnych.

Obecnie zagadnienia bhp przy pracach rolnych nie są nauczane w ramach jednego przedmiotu, lecz uwzględniane w programach nauczania wielu przedmiotów i omawiane w różnym zakresie i wymiarze.

Ustosunkowując się do ww. wystąpienia, Minister Edukacji Narodowej uznał, że propozycja ustanowienia odrębnego przedmiotu z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy w rolnictwie będzie możliwa do rozważenia dopiero za kilka lat, bowiem analiza bieżącej sytuacji nie uzasadnia konieczności wprowadzenia zmian.

10. Wykroczenia

W wyniku przeprowadzonych kontroli inspektorzy PIP ujawnili **79 161 wykroczeń** przeciwko prawom pracownika, tj. o 2,6 tys. (3%) więcej niż w 2007 r.

Konsekwencją ujawnienia wykroczeń było ukaranie sprawców grzywną w drodze mandatu karnego (co dotyczyło 52 434 wykroczeń), skierowanie wniosków o ukaranie do sądów grodzkich (w przypadku 15 533 wykroczeń), oraz zastosowanie środków wychowawczych (wobec sprawców 11 194 wykroczeń).

Najwyższy wzrost odnotowano w zakresie wykroczeń dotyczących legalności zatrudnienia (w 2007 r. – 3 492, w 2008 r. – 6 648), co wynika z faktu, iż analizowany okres był pierwszym pełnym rokiem obowiązywania przepisów, na mocy których Państwowa Inspekcja Pracy zyskała uprawnienia do ścigania wykroczeń wymienionych w *art. 119–123 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*.

Spśród najczęściej ujawnianych wykroczeń, odnotowano ponadto wzrost liczby naruszeń przepisów dotyczących stosunku pracy – o 6%, przygotowania do pracy oraz stanowisk i procesów pracy o 4%, wynagrodzenia za pracę – o 2,5%. Zmalała natomiast liczba wykroczeń związanych z urlopami wypoczynkowymi – o 16%, czasem pracy – o 7%, obsługą maszyn i urządzeń technicznych – o 2% i czynnikami szkodliwymi i uciążliwymi – o 1,5%.

Mandaty są najczęściej stosowaną przez inspektorów pracy sankcją wobec sprawców wykroczeń – zostały zastosowane w ponad 60% ogółu podjętych postępowań w sprawach o wykroczenia i dotyczyły głównie naruszeń przepisów z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy. Ukaranie sprawcy wykroczenia mandatem karnym stanowi najszybszy sposób reakcji na ujawnione nieprawidłowości.